

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

ASIA

Muutoksenhaku Lapinlahden ympäristölautakunnan päätökseen
16.12.2025 § 39

MUUTOKSENHAKIJA

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja
luonnonvarat -vastuualue (jäljempänä ELY-keskus)

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Muutoksenhaun kohteena oleva Lapinlahden ympäristölautakunnan päätös on lainvastaisena kumottava ja ympäristölupahakemus on hylättävä. Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä siltä osin kuin sillä on mahdollistettu jakeluasematoiminnan jatkaminen vanhoilla jakeluasemarakenteilla.

PERUSTELUT

Valituksen kohteena oleva päätös

Lapinlahden ympäristölautakunta on 16.12.2025 tekemällään päätöksellä (§ 39) myöntänyt Neste Markkinointi Oy:lle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan olemassa olevan Neste Truck Lapinlahti -jakeluaseman toiminnan jatkamiseksi kiinteistöllä Matin ja Liisan asema, 402-412-21-209. Päätöksen mukaan toiminnassa on noudatettava hakemusta ja päätöksessä määrättyjä lupamääräyksiä 1–12.

Asemalle on aiemmin myönnetty 10 vuoden määräaikainen ympäristölupa 31.12.2024 saakka. Nykyinen yhden vuoden määräajaksi myönnetty ympäristölupa on voimassa 31.12.2025 saakka toimijan toimeksiannosta tehtävien pohjavesitutkimusten loppuun saattamiseksi ja mahdollisen uuden toimintapaikan löytämiseksi.

Päätökseen sisältyy ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 199 §:n mukainen määräys, jonka mukaan luvan saaja voi aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan tämän lupapäätöksen mukaisia lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista asetettava 10 000 euron suuruinen vakuus Lapinlahden ympäristölautakunnalle ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Perusteluiden

30.12.2025

mukaan toimintaa jatketaan *olemassa olevilla rakenteilla, kunnes tämä päätös on saanut lainvoiman eikä toiminta etukäteen arvioituna tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.*

Ympäristölautakunnan päätös on syntynyt äänestyksen jälkeen, ja se poikkeaa esittelijän pohjaesityksestä. Esittelijän päätösehdotuksen mukaan ympäristölautakunta ei myönnä liitteen mukaisesti Neste Markkinointi Oy:lle ympäristölupaa Neste Truck Lapinlahti -jakeluaseman toiminnalle. Päätökseen sisältyy tältä osin esittelijän eriävä mielipide.

Ympäristölautakunnan päätöstä (16.12.2025 § 39) koskeva kuulutus on julkaistu Lapinlahden kunnan verkkosivuilla 17.12.2025.

ELY-keskuksen valvontatoimivalta ja valitusoikeus

YSL 21.2 §:n mukaan ELY-keskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säännösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa siten kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla säädetään.

YSL 23.1 §:n mukaan tämän lain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (valtion valvontaviranomainen) sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

YSL 190.1 §:n mukaan tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

YSL 191.1 §:n mukaan valitusoikeus on muun muassa valtion valvontaviranomaisella sekä asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Polttonesteiden jakeluasemia koskeva sääntely

YSL 116.1 §:n mukaan tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten.

YSL:n liitteen 2 perusteella nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, tulee rekisteröidä.

YSL 28.1 §:n mukaan muun muassa YSL:n liitteessä 2 tarkoitetun jakeluaseman toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.

YSL 17 §:ssä on säädetty pohjaveden pilaamiskiellosta. Lainkohdan mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

30.12.2025

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua.

YSL 49 §:ssä on säädetty ympäristöluvan myöntämisen edellytyksistä. Lainkohdan mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa esimerkiksi pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 17 §) vastaista seurausta, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on YSL 11.1 §:n mukaan mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on YSL 11.2 §:n mukaan otettava huomioon toiminnan

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

YSL 11 §:n yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan (HE 214/2013 vp.) vaikutusalueen herkkyyteen liittyvinä seikkoina otettaisiin huomioon esimerkiksi alueen maaperään, kasvillisuuteen ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ominaispiirteet.

Kumotun ympäristönsuojelulain (86/2000) perusteluiden (84/1999 vp.) mukaan sijoituspaikan hyväksyttävyyteen vaikuttaisi mahdollinen toimintaan liittyvä onnettomuusriski. Esimerkiksi polttonesteiden jakeluasemaan voi lain esitöiden mukaan liittyä erityinen riski, jos se sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle.

ELY-keskuksen kannanotto päätökseen

Ympäristöluvan mukainen toiminta sijoittuu 1E -luokan Haminämäki-Humpin pohjavesialueen (0840202) pohjaveden muodostumisalueelle. Pohjavesialueella sijaitsee Haminamäen vedenottamo. Vedenottamolla on voimassa oleva suoja-aluepäätös vuodelta 1987. Jakeluasema sijoittuu

30.12.2025

vedenottamon suoja-aluepäättöksen kaukosuojavyöhykkeelle. Vedenottamosta on lupa ottaa pohjavettä maksimissaan keskimäärin 2000 m³/vrk, keskimääräinen vedenotto on ollut viime vuosina noin 500 m³/vrk. Pohjaveden pinnankorkeus on jakeluaseman alueella noin 95 mmpy (N2000). Luontainen pohjaveden vaihtelu alueella on ollut noin puoli metriä. Maanpinnantasoo jakeluaseman alueella on noin 103 mmpy (N2000). Suojausten ja jakeluasemarakenteiden asennussyvyyden ollessa 5 metriä suojakerrospaksuudeksi pohjaveden pintaan jää alle 4 metriä.

Pohjavesialueella on tehty useita pohjavesitutkimuksia mukaan lukien rakennetutkimus ja pohjavesien virtausmallinnus. Ympäristölupahakemuksessa on lisäksi esitetty toiminta-alueen maaperän ja pohjaveden nykytilaselvitys sekä vuonna 2025 valmistunut Neste Markkinointi Oy:n tilaamana Suomen Pohjavesitutkimus Oy:n tekemä pohjavesitutkimus.

Hakijan teettämässä pohjavesitutkimuksessa todetaan, että kairausten perusteella havaitut maalajit ovat pääasiassa hienoa hiekkaa, siltistä hiekkaa, kivistä hiekkaa ja hiekkaa. Lisäksi tietyissä tutkimuspisteissä todettiin pohjaveden yläpuolella silttiä ja alueen länsipuolella pellolla havaittiin päällimmäisenä 6,8 metrin kerros siltistä savea ja sen alla noin metrin paksuinen silttikerros ennen erilaisia hiekkakerroksia. Maaperän kerrospaksuudet olivat tyypillisesti huomattavia, ja tyypillisesti tankokairaukset ulottuivat 15–20 metriin. Tutkimuksessa ei löytynyt orsivesikerroksia, jotka olisivat indikoineet laajempia vettäpidättäviä maakerroksia.

Hakijan teettämässä pohjavesitutkimuksessa koko tutkimusalueella mitatuista tasaantuneista pohjaveden pinnankorkeuksista laskettiin virtauskuva. Virtauskuvan perusteella jakeluaseman pohjoispuolelle muodostuu pohjavesitutkimuksen mukaan pohjavedenjakaja, jonka pohjoispuolelta pohjavesi virtaa pohjoiseen ja sen eteläpuolelta lounaaseen. Asema sijoittuu harjumuodostumassa kohtaan, jossa muodostuvat vähäiset pohjavesimäärät eivät virtaa pohjavesialueen keskiosiin vaan ohjautuvat pohjavesialueen ulkopuolelle. Jakeluaseman ympäristöstä ei hakijan teettämän pohjavesitutkimuksen mukaan ole pohjavesivirtausta Haminamäen vedenottamon suuntaan eikä asemalla muodostuvalla pohjavedellä ole virtausyhteyttä Haminamäen vedenottamolle.

Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että jakeluasema sijoittuu pohjavesialueen keskeiselle osalle huolimatta siitä mihin pohjavesi alueella virtaa. Edellä mainitussa hakijan teettämässä pohjavesitutkimuksessa ei ole osoitettu, että alueella olisi merkittäviä pohjaveden virtausta ohjaavia ja pidättäviä kerroksia jakeluaseman ja vedenottamon välillä. Pohjavettä pidättävät tiiviimmät maakerrokset sijaitsevat jakeluasema-alueen länsipuolella kuten tässä tutkimuksessa ja aikaisemmissa tutkimuksissa on osoitettu. Alueen länsipuolella pohjavesi muuttuu myös paineelliseksi pidättävien kerrosten takia. Nämä länsipuolella sijaitsevat tiiviimmät kerrokset ohjaavat myös pohjaveden virtausta alueella. Nyt tehdyssä tutkimuksessa virtauskuva on tehty pohjaveden pinnantasojen perusteella

30.12.2025

eikä huomioon ole otettu sitä missä vettä johtavimmat maakerrokset sijaitsevat ja miten vesi niissä kulkeutuu.

Pohjois-Savon ELY-keskuksella ja vedenottajalla on aikaisemman historiallisen pohjaveden pilaantumien takia torjunta-aineseuranta alueella. Suurimmat pitoisuudet on havaittu jakeluasema-alueen etelä- ja lounaispuolella, jossa on aiemmin toiminut taimitarha. Torjunta-aineita on taimitarha-alueelta kulkeutunut kohti pohjoista ja torjunta-ainejäämiä löytyy myös Haminamäen vedenottamolta ajoittain. Mikäli hakemuksessa esitetty väittämä virtauskuvasta pitäisi paikkansa ja jakeluasema-alueelta pohjavedet virtaisivat vain länteen, ei jakeluasema-alueelta pitäisi löytyä torjunta-aineita. Vuoden 2025 laajennetussa torjunta-aineseurannassa jakeluasemaa lähimmästä putkesta PVP3 kuitenkin löytyi torjunta-aineita, jotka ovat todennäköisesti peräisin jakeluasema-alueen eteläpuoleiselta peltoalueelta, joka on ollut aikaisemmin osana taimitarha-aluetta. Tämä osoittaa, että pohjavedet virtaavat myös etelä-pohjoinen suuntaisesti jakeluaseman alueella.

ELY-keskuksen näkemys pohjavesitutkimuksessa esitettyyn väittämään pohjaveden virtauksesta on, ettei siitä tehtyä päätelmää vaikutusten kohdistumisesta ainoastaan pohjavesialueen länsi- ja lounaispuolelle voida pitää aukottomana kuten hakemuksessa todetaan. Pohjaveden laatuun perustuvat tutkimustiedot osoittavat, että pohjavesi virtaa paremmin vettä johtavissa maakerroksissa toisin kuin pohjaveden pinnantason perusteella tehdystä virtauskuvasta voidaan päätellä. Jakeluasema-alueen länsi- ja lounaispuolella, minne tutkimuksen väittämän mukaan pohjavedet pääasiassa kulkeutuvat, sijaitsee Hujalanlahden rannalla pohjavesivaikutteinen maaekosysteemi ja luhta-alue, jonka takia pohjavesialue on saanut lisämääreen E

Ympäristölautakunnan lupapäätöksessä on tuotu esille luvan hakijan esittämiä väitteitä liittyen ELY-keskuksen ympäristölupahakemuksesta antamaan lausuntoon. Hakija on muun muassa katsonut, että

- ELY-keskuksen lausunnossa esitetty toteamus liittyen jakeluaseman sijaintiin pohjavesialueen keskeisellä alueella ja niin sanotun harjuytimen alueella ei perustu alueella tehtyihin maaperä- ja pohjavesitutkimuksiin.
- ELY-keskuksen toteamus pohjaveden kulkeutumisen selvittämisen puutteista on virheellinen.
- ELY-keskuksen päätelmä pohjaveden virtaamisesta pohjavesialueella etelästä pohjoiseen on virheellinen samoin kuin se, että jakeluasema-alueella todetut torjunta-aineet olisivat peräisin taimitarhalta.
- Jakeluasemahanke ei aiheuta E-luokituksen mukaiselle pohjavesivaikutteiselle maaekosysteemille vaikutuksia tai riskejä.
- Vuonna 2025 valmistuneet pohjavesitutkimukset osoittavat, että pohjavesi virtaa aseman kohdalla lounaaseen kohti pohjavesialueen reunaa ja maaperä on huonosti vettä läpäisevää. Asema sijoitetaan lisäksi kiinteistön lounaiskulmaan, missä maalajit ovat hienoimmillaan ja asema sijoittuu mahdollisimman etäälle pohjavesialueen keskiosista.

30.12.2025

Hakijan edellä esittämien seikkojen vuoksi ELY-keskus katsoo tarpeelliseksi tuoda esille vielä seuraavia seikkoja.

Kyseessä olevan jakeluaseman sijainnissa on tutkimuksin todettu maaperän olevan eri pisteissä hienoa hiekkaa ja hiekkaa. Jakeluaseman eteläpuolisissa kairauksissa on havaittu maaperän olevan hiekkaa ja soraa. Jakeluaseman alueella, sen itä- ja pohjoispuolella havaintopisteissä P12/14, P13/14 maaperä on hiekkaa ja soraa samoin kuin pohjoisempaan havaintopisteessä P26/16. Toimijan teettämässä pohjavesitutkimuksessa ei ole tehty kairauksia kallioon saakka, eikä maaperän laatua ole tutkittu kuin määräsyyvyksiin asti. Pohjavedellä kyllästyneen maakerroksen paksuus on tehtyjen tutkimusten perusteella jakeluasema-alueella vähintään 15–20 metriä kallion pinnantason ollessa painovoimamittausten ja kairausten perusteella noin 75–80 m mpy. Kallionpinnantaso vaihtelee alueella suuresti ja pohjavedellä kyllästyneen maaperän paksuus on laajalti paljon suurempi kuin jakeluasema-alueella. Kyseessä ei ole pienipiirtoinen pohjavesimuodostuma. Hienompia siltti- ja savikerroksia on tutkimuksissa havaittu etelä-pohjoissuunnassa kulkevan rautatien länsipuolella. Yhtenäisiä hienoaineskerroksia (siltti, savi) ei ole havaittu rautatien itäpuolella.

Rautatien länsipuolisella alueella tiiviit kerrokset ja maanpinnan laskeminen kohti Hujalanlahtea aiheuttaa tällä alueella paineellisen pohjaveden esiintymisen. Tämä on havaittavissa esimerkiksi alueen rautatien länsipuolella havaintoputkessa P27/16. Pohjaveden painetaso on korkeammalla kuin maanpinnantaso joka putken kohdalla on noin 93 m mpy. Paineellisen pohjaveden esiintyminen kertoo siitä, että alueella on yhtenäisiä pidättäviä maakerroksia ja ettei pohjavesi pääse purkautumaan vapaasti Hujalanlahden alueella. Pohjaveden purkautuminen Hujalanlahden alueella on tihkupinnoilta ja ojien pohjista tapahtuvaa ja liittyy todennäköisesti tiiviiden kerrosten päällä oleviin orsivesikerroksiin. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan edellä mainitut tiiviit maakerrokset aiheuttavat sen, että pohjaveden virtaus ei välttämättä pysty hakijan teettämän tutkimuksen esittämällä tavalla toteutumaan. Rautatien itäpuolelle sijoittuvan etelä-pohjoissuuntaisen harjun keskiosan paremmin vettä johtavat maakerrokset sen sijaan mahdollistavat etelä-pohjoissuuntaisen virtauksen alueella.

ELY-keskuksen näkemys ei ole ristiriidassa teetetyn virtauskuvan kanssa, sillä pohjaveden virtaus etelä-pohjoissuunnassa on mahdollinen kallionpinta- ja maaperätietojen perusteella juuri esitetyn virtauskuvan tasokäyrien 94,65–94,8 välisellä alueella Asematien alueella. Torjunta-aineiden esiintyminen tukee myös edellä mainittua pohjaveden virtausta.

ELY-keskus on nostanut tässä jakeluasemaan liittyvässä asiassa torjunta-aineiden esiintymisen esiin sen takia, että alueella tapahtuneen ns. historiallisen pilaantumisen takia pohjavedessä esiintyy torjunta-aineita, jotka toimivat samoin kuin merkkiaineet osoittaen pohjaveden virtausta alueella. Torjunta-aineita on kulkeutunut taimitarha-alueelta vedenottamolle asti, minkä takia vedenottomäärää on jouduttu aikanaan vähentämään. Torjunta-aineiden esiintymistä on tutkittu laajalti vuoden 2006 jälkeen.

30.12.2025

Torjunta-aineiden esiintymistä on seurattu esimerkiksi vedenottajan toimesta alueella. Lisäksi ELY-keskus on tehnyt vuodesta 2016 lähtien laajamittaista torjunta-aineseurantaa alueella. Seurannassa on ollut yhteensä 15 havaintopaikkaa, joten torjunta-aineiden esiintyminen on hyvin tiedossa. Myös alue, missä torjunta-aineita on käytetty, on tiedossa. Peltotalueet, joissa torjunta-aineita on käytetty sijaitsevat molemmin puolin rautatietä. Mikäli rautatiealueella on aikanaan käytetty torjunta-aineita, ei tämän toiminnan aiheuttamaa lisää taimitarha-alueen torjunta-ainepäästöihin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voida erottaa alueella taimitarhan päästöistä. Seurannassa ei ole myöskään näkynyt viitteitä siitä, että torjunta-aineet voisivat olla peräisin tienhoidollisista toimenpiteistä valtatiealueelta. Sen sijaan torjunta-aineiden esiintyminen jakeluasema-alueella (PVP3) kuitenkin osaltaan viittaa siihen, ettei toimijan esittämä virtauskuva ole aukoton.

ELY-keskus on nostanut lausunnossaan esiin Hujalanlahden rannalla sijaitsevan pohjavesivaikutteisen maaekosysteemin ja luhta-alueen lähinnä tuodakseen esiin sen, että pohjavesialueella on muitakin suojeltavia pohjavesivaikutteisia kohteita, kuin pelkästään alueen vedenotto. Pohjavesialue on laaja ja nykytutkimustietojen perusteella suhteellisen yhtenäinen, vaikkakin hyvin monimuotoinen eikä sen virtauskuva ole yksiselkoinen. Jakeluasema-alue sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan, eikä alueella ole harjun pitkittäissuunnassa sellaisia kalliokynnyksiä, jotka estäisivät pohjaveden virtauksen kokonaan. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tutkimuksin ei ole voitu todistaa esimerkiksi sitä, ettei pohjavesi virtaisi jakeluaseman alueelta osaltaan kohti pohjoista ja kohti vedenottamoa. Lisäksi jakeluasema-alueen suojakerrospaksuus on rakentamistaso mukaan lukien hyvin ohut.

Ympäristönsuojelulaki ei sinänsä sisällä kategorista kieltoa sijoittaa polttonesteiden jakeluasemaa tärkeälle pohjavesialueelle. Nyt puheena olevassa tapauksessa jakeluaseman sijaintipaikka on kuitenkin ongelmallinen pohjavesien suojelun näkökulmasta. Polttonesteiden jakeluasematoiminnan jatkamisen aiheuttamat riskit pohjaveden laadun heikkenemiselle on tuotu esiin myös Ylä-Savon Vesi Oy:n sekä Lapinlahden terveydensuojeluviranomaisen ympäristölupahakemuksesta antamissa lausunnoissa.

Ympäristölautakunnan päätöksen perusteluissa on tuotu esille seikkoja, jotka eivät YSL:n mukaan kuulu ympäristölupaharkinnan piiriin. Päätöksen perusteluiden mukaan esimerkiksi vanhoja, jo olemassa olevia toimintoja luvitettaessa jakeluasematoimintaan liittyvää pohjavesien pilaantumisen riskiä *tulee arvioida tapauskohtaisesti kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi*. ELY-keskus toteaa, että jakeluasematoiminnalle myönnetty yhden vuoden määräaikainen lupa päättyy 31.12.2025, ja toiminnan jatkamisen mahdollisuuksia on arvioitava samoin kuin jos kyseessä olisi uusi toiminta.

Päätöksen perusteluissa on tuotu esille myös muun muassa raskaan kaluston tankkauspisteen tarpeellisuuteen liittyviä näkökulmia. Selvytyden vuoksi ELY-keskus katsoo tarpeelliseksi korostaa, että

30.12.2025

ympäristölupaharkinnassa ei voida ottaa huomioon muita perusteita kuin mitkä lupaharkintaa ohjaavat säännökset mahdollistavat. Esimerkiksi jakeluaseman tarpeellisuuteen liittyvillä tekijöillä ei voida perustella myönteistä ympäristölupaa. Ympäristöluvan myöntämisen edellytysten olemassaoloon ei myöskään voida suhtautua ainakaan myönteisemmin sen seurauksena, että alueella mahdollisesti on jo ennestään joitakin riskitekijöitä pohjaveden pilaantumisen suhteen.

Kun otetaan huomioon muun muassa jakeluaseman sijainti tärkeällä pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella, jakeluasema-alueen maaperäolosuhteet, suunniteltujen jakeluasemarakenteiden sijainti varsin lähellä pohjaveden pintaa sekä toiminnasta esitetty selvitys, jakeluaseman toiminnasta aiheutuvaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei näissä oloissa ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan mahdollista ehkäistä niin, ettei toiminnasta ennalta arvioiden aiheutuisi YSL 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta. Pohjaveden pilaamiskiellon vastaiselta toiminnalta ei edellytetä konkreettisen pilaantumisen aiheutumista, vaan myös riskin aiheuttaminen on kiellettyä. YSL 49 §:n 4 kohdan mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä ei ole myöskään, mikäli toiminta saattaa aiheuttaa erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Ympäristölautakunnan päätöksen (16.12.2025 § 39) mukaisesti toteutettuna polttonesteen jakeluasematoiminta kiinteistöllä 402-412-21-209 aiheuttaisi pohjaveden suojaustoimenpiteistä huolimatta riskin pohjavesialueen pohjaveden laadun heikkenemiselle, minkä seurauksena myös vedenhankintakäyttö vaarantuisi. Ympäristölupahakemuksen mukainen jakeluasematoiminta ei täytä luvan myöntämisen edellytyksiä, minkä vuoksi ympäristölupahakemus olisi tullut hylätä ympäristölautakunnan alkuperäisen päätösesityksen mukaisesti.

Edellä esitetyillä perusteilla ELY-keskus vaatii, että Lapinlahden ympäristölautakunnan päätös 16.12.2025 § 39 on lainvastaisena kumottava ja lupahakemus hylättävä.

Päätöksen täytäntöönpanon kieltäminen

YSL 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Lupaviranomainen on päätöksessään arvioinut, että edellytykset täytäntöönpanoa koskevalle määräykselle ovat olleet olemassa. ELY-keskus ei näe estettä sille, että jakeluasemarakenteita ryhdytään uusimaan ympäristöluvassa olevan täytäntöönpanomääräyksen mahdollistamalla tavalla.

30.12.2025

Käytännössä päätöksessä olevalla täytäntöönpanomääräyksellä on sen perustelut huomioon ottaen kuitenkin tarkoitettu mahdollistaa jakeluasematoiminnan jatkaminen vanhoilla jakeluasemarakenteilla siihen saakka, kunnes uudet jakeluasemarakenteet ovat valmiina. Ympäristölupapäätöksessä olevan määräyksen 1 mukaan kaikkien jakeluasemarakenteiden tulee olla toteutettuna vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta. Ympäristölupapäätöksen täytäntöönpanomääräyksellä on tarkoitettu mahdollistaa jakeluasematoiminnan jatkuminen entisellään, mikä tarkoittaa edellä mainittu ympäristölupamääräys huomioon ottaen sitä, että jakeluasematoiminta jatkuisi nykyisellään mahdollisesti vielä useita vuosia.

Jakeluasemarakenteet eivät kuitenkaan tällä hetkellä vastaa edes lupapäätöksessä ja sen määräyksissä edellytettyä tasoa. Tosiasiassa päätöksessä tarkoitettu aloittamisoikeus merkitseekin eräänlaista jatkolupaa nykyiselle jakeluasematoiminnalle. On ilmeistä, ettei ympäristöluvan myöntämiselle tällaisessa tilanteessa olisi edellytyksiä. Olemassa olevan jakeluasematoiminnan jatkamisessa ei näyttäisi olevan kysymys ympäristölupapäätöksen täytäntöönpanosta, eikä tällaista olemassa olevan toiminnan jatkamista koskevaa määräystä ole ollut ELY-keskuksen käsityksen mukaan tässä tapauksessa YSL 199 §:n perusteella mahdollista edes antaa.

Edellä sanottu huomioon ottaen päätöksen täytäntöönpano tulee kieltää siltä osin kuin päätöksellä on tarkoitettu mahdollistaa nykyisen jakeluasematoiminnan jatkuminen vanhoilla rakenteilla. ELY-keskuksen käsityksen mukaan täytäntöönpanomääräyksen antamisen nimenomainen tarkoitus on ollut olemassa olevan toiminnan jatkaminen. ELY-keskus ei näe ympäristölainsäädännöstä johtuvaa estettä sille, että Neste Markkinointi Oy ryhtyy halutessaan uusimaan vanhoja jakeluasemarakenteita tietoisena siitä, että ympäristölupapäätös voidaan kumota muutoksenhaun seurauksena.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Kimmo Huttunen ja ratkaissut johtaja Kimmo Haapanen.

Liitteet

Lapinlahden ympäristölautakunnan päätös 16.12.2025 § 39 liitteineen

Tiedoksi

Ympäristöministeriö
Lapinlahden kunta

Tämä asiakirja POSELY/537/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/537/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Haapanen Kimmo 30.12.2025 18:15

Esittelijä Huttunen Kimmo 30.12.2025 18:18